

Mgr. Edita Koblížková

Zpráva o životním prostředí, krajské zprávy a Statistická ročenka životního prostředí

19. 1. 2023, Seminář NERP, Praha

OIPEP

- Oddělení informační podpory environmentálních politik
- Na základě poskytnutých dat v rámci platformy NERP vytváří informační výstupy – indikátory životního prostředí, hodnotící zprávy o životním prostředí, evaluace, analýzy, Statistickou ročenku životního prostředí
- Úzká spolupráce mezi OZSD a OIPEP

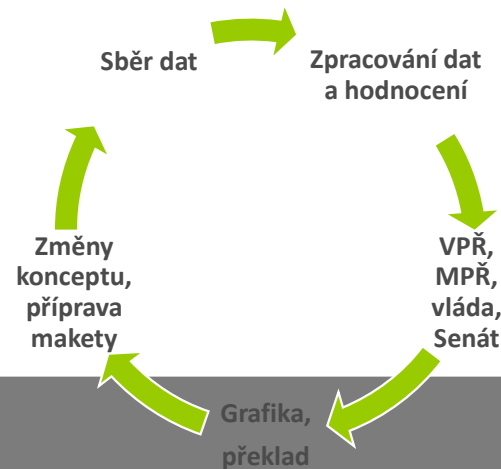
Podpora veřejné správy

Informování veřejnosti

Významným metodickým nástrojem hodnocení indikátory

Periodicky vydávané publikace

indikátorově pojaté
grafické prvky +
hodnotící texty

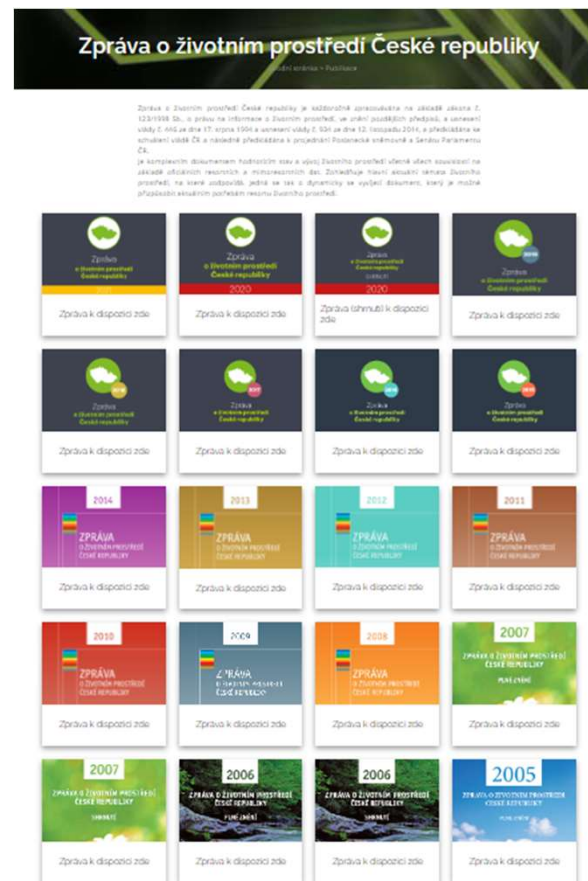
Hodnocení trendů na základě časových řad

Tabelární data
a grafické prvky

Zpráva o životním prostředí ČR

- ❑ Každoročně zpracovávána na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a usnesení vlády č. 934 ze dne 12. listopadu 2014
- ❑ Komplexní dokument hodnotící stav a vývoj životního prostředí v ČR včetně socioekonomických souvislostí
- ❑ Na základě oficiálních resortních a mimoresortních dat dostupných pro daný rok hodnocení
- ❑ Prochází VPŘ, MPŘ, předkládána ke schválení vládě ČR
- ❑ Předkládána k projednání a prezentována na Výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny a na Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR
- ❑ Jednou za 2 roky předkládána v podrobném znění

Změna konceptu Zprávy o ŽP ČR

hlavní principy nového konceptu

- ❑ Lepší provázanost Zprávy a SPŽP ČR 2030 – zvýšení přidané hodnoty Zprávy pro podporu strategické práce resortu a průběžné hodnocení plnění stanovených cílů SPŽP
- ❑ Návaznost struktury na strategické a specifické cíle SPŽP ČR 2030 v širším kontextu změny klimatu, globálních faktorů, sektorových zátěží životního prostředí a socioekonomických souvislostí
- ❑ Indikátorová sada Zprávy 2020+ vytvořena v souladu s indikátory sady SPŽP 2030, Zprávy 2019 a indikátory zranitelnosti ČR ve vztahu ke změně klimatu v podmínkách ČR

harmonizace indikátorových sad

Návaznost struktury Zprávy 2020+ na cíle SPŽP 2030

Životní prostředí a zdraví

1.1 Dostupnost vody je zajištěna a její jakost se zlepšuje

- 1.1.1 Jakost povrchových vod se zlepšuje
- 1.1.2 Jakost podzemních vod se zlepšuje
- 1.1.3 Zásobování obyvatelstva pitnou vodou s vyhovující jakostí se zlepšuje
- 1.1.4 Čištění odpadních vod se zlepšuje
- 1.1.5 Efektivita využívání vody, vč. její recyklace, se zvyšuje

1.2 Kvalita ovzduší se zlepšuje

- 1.2.1 Emise znečišťujících látek do ovzduší se snižují
- 1.2.2 Imisní limity znečišťujících látek jsou dodržovány
- 1.2.3 Přeshraniční přenos znečišťujících látek se snižuje

1.3 Expozice obyvatel a životního prostředí nebezpečným chemickým látkám se snižuje

- 1.3.1 Emise a úniky nebezpečných chemických látek do všech složek životního prostředí se snižují
- 1.3.2 Kontaminovaná území, vč. starých ekologických zátěží, jsou evidována a účinně sanována

1.4 Hluková zátěž a světelné znečištění se snižují

- 1.4.1 Hluková zátěž obyvatelstva a ekosystémů se snižuje
- 1.4.2 Světelné znečištění se snižuje

1.5 Přípravenost a resilience společnosti vůči mimořádným událostem a krizovým situacím se zvyšuje

- 1.5.1 Přípravenost, resilience a adaptace na extremitu počasí se zvyšuje
- 1.5.2 Negativní dopady mimořádných událostí a krizových situací antropogenního a přírodního původu jsou minimalizovány
- 1.5.3 Vznik mimořádných událostí a krizových situací antropogenního původu je minimalizován

1.6 Adaptovaná sídla umožňují kvalitní a bezpečný život obyvatel

- 1.6.1 Sídla se účinně adaptují na rizika spojená se změnou klimatu
- 1.6.2 Rozvoj sídel je koncepční, přednostně jsou využívány brownfieldy a již využitá území
- 1.6.3 V sídlech je zaveden systém hospodaření s vodou, vč. vody srážkové
- 1.6.4 Kvalita zelené infrastruktury přispívající ke zlepšení mikroklimatu v sídlech se zvyšuje

Klimaticky neutrální a oběhové hospodářství

2.1 Emise skleníkových plynů jsou snižovány

- 2.1.1 Emise skleníkových plynů klesají
- 2.1.2 Energetická účinnost se zvyšuje
- 2.1.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie se zvyšuje

2.2 Oběhové hospodářství zaručuje hospodárné nakládání se surovinami, výrobky a odpady v ČR

- 2.2.1 Materiálová náročnost ekonomiky se snižuje
- 2.2.2 Maximálně se předchází vzniku odpadů
- 2.2.3 Hierarchie způsobů nakládání s odpady je dodržována

Příroda a krajina

3.1 Ekologická stabilita krajiny je obnovena, hospodaření v krajině je dlouhodobě udržitelné a reaguje na změnu klimatu

- 3.1.1 Retence vody v krajině se zvyšuje prostřednictvím ekosystémových řešení a udržitelného hospodaření
- 3.1.2 Degradace půd, vč. zrychlené eroze, a plošný úbytek zemědělské půdy se snižuje
- 3.1.3 Mimoprodukční funkce a ekosystémové služby krajiny, zejména zemědělsky obhospodařovaných ploch, rybníků a lesů, jsou posíleny

3.2 Biologická rozmanitost je zachována v mezích tlaku změny klimatu

- 3.2.1 Stav přírodních stanovišť se zlepšuje a ochrana druhů je zajištěna
- 3.2.2 Ochrana a péče o nejcennější části přírody a krajiny je zajištěna
- 3.2.3 Negativní vliv invazních nepůvodních druhů je omezen
- 3.2.4 Ochrana volně žijících živočichů v lidské péči je zajištěna

Změna konceptu Zprávy o ŽP ČR

Struktura Zprávy 2019

Hodnocení životního prostředí dle tematických celků

- 1 Klimatický systém
- 2 Ovzduší
- 3 Vodní hospodářství a jakost vody
- 4 Příroda a krajina
- 5 Lesy
- 6 Půda a zemědělství
- 7 Průmysl a energetika
- 8 Doprava
- 9 Materiálové toky
- 10 Odpady
- 11 Financování
- 12 Národní parky na území ČR
- 13 Veřejnost a životní prostředí
- 14 Globální kontext

Struktura Zprávy 2020+ navazující na SPŽP 2030, indikátory zranitelnosti i indikátorovou sadu Zprávy 2019

Planetární meze

Projevy změny klimatu na území Česka

Teplotní a srážkové poměry

Výskyt sucha a povodní, odtokové poměry a stav podzemních vod

1 Životní prostředí a zdraví

1.1 Dostupnost vody a její kvalita

1.2 Kvalita ovzduší

1.3 Expozice obyvatel a životního prostředí nebezpečným látkám

1.4 Hluková zátěž obyvatel a světelné znečištění

1.5 Připravenost a odolnost společnosti vůči mimořádným událostem

1.6 Adaptovaná sídla

2 Klimaticky neutrální a oběhové hospodářství

2.1 Přejít ke klimatické neutralitě (emise skleníkových plynů; energetická účinnost; využití OZE)

2.2 Přejít na oběhové hospodářství (materiálová náročnost hospodářství; produkce odpadů; ekoznačení, dodržování hierarchie způsobů nakládání s odpady)

3 Příroda a krajina

3.1 Ekologická stabilita krajiny a udržitelné hospodaření v krajině (retence vody v krajině; využití území; degradace půd; mimoprodukční funkce a ekosystémové služby krajiny) – kombinace dat za krajinu, půdu a zemědělství, lesy, těžbu

3.2 Biologická rozmanitost (stav přírodních stanovišť, druhů a krajiny; ochrana a péče o nejcennější části přírody a krajiny; invazní druhy; ochrana volně žijících živočichů a rostlin v lidské péči)

Financování ochrany životního prostředí

Názory a postoje české veřejnosti

Hodnocení trendů ve Zprávě o ŽP ČR

Zpráva 2019

Souhrnné hodnocení trendu	Změna od roku 2000	Změna od roku 2010	Poslední meziroční změna
Odběry vody	😊	😊	😊
Vypouštění odpadních vod	😊	😊	😞
Čištění odpadních vod	😊	😊	😊
Jakost vody	😊	😞	😞

Zpráva 2021

Indikátor	Dlouhodobý trend (15 let a více)	Střednědobý trend (10 let)	Krátkodobý trend (5 let)	Stav
Kvalita vody ve vodních tocích	↗️	→	→	🟡
Kvalita koupacích vod	🟡	🟡	🟡	✅
Kvalita podzemních vod	N/A	🟡	🟡	🟡
Obyvatelé zásobování vodou z veřejného vodovodu	↗️	↗️	→	✅
Čištění odpadních vod	↗️	↗️	↗️	✅
Vypouštění odpadních vod	N/A	↘️	→	🟡
Odběry podzemních a povrchových vod jednotlivými sektory	↘️	↘️	↘️	🟡
Spotřeba vody z veřejného vodovodu a ztráty vody ve vodovodní síti	↘️	→	→	🟡

2

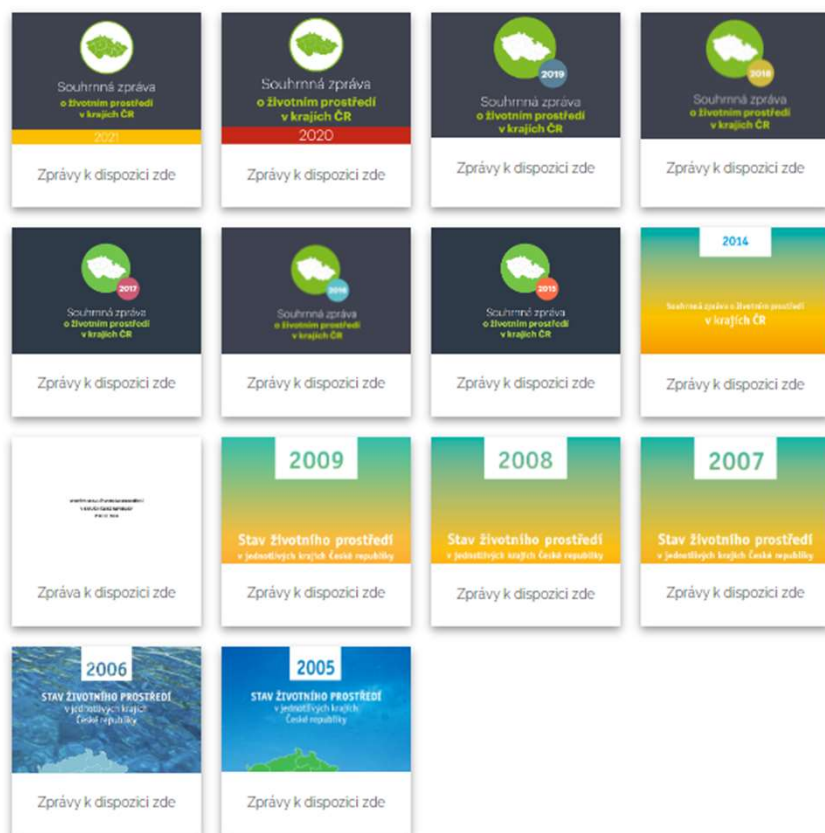
Klimaticky neutrální a oběhové hospodářství 2.1 | Přechod ke klimatické neutralitě

Indikátor	Dlouhodobý trend (15 let a více)	Střednědobý trend (10 let)	Krátkodobý trend (5 let)	Stav
Emise skleníkových plynů (bez LULUCF)				
Výroba elektřiny a tepla*				
<i>Hrubá výroba elektřiny</i>				
<i>Hrubá výroba tepla</i>				
<i>Podíl salda zahraničního obchodu s elektřinou na tuzemské spotřebě</i>				
Vytápění domácnosti podle paliv				
Spotřeba energie a paliv v dopravě				
Energetická náročnost hospodářství*				
<i>Vývoj energetické náročnosti hospodářství</i>				
<i>Struktura PEZ</i>				
Energetická účinnost				
Dovozní energetická závislost				
Využití obnovitelných zdrojů energie				
Spotřeba OZE v dopravě				

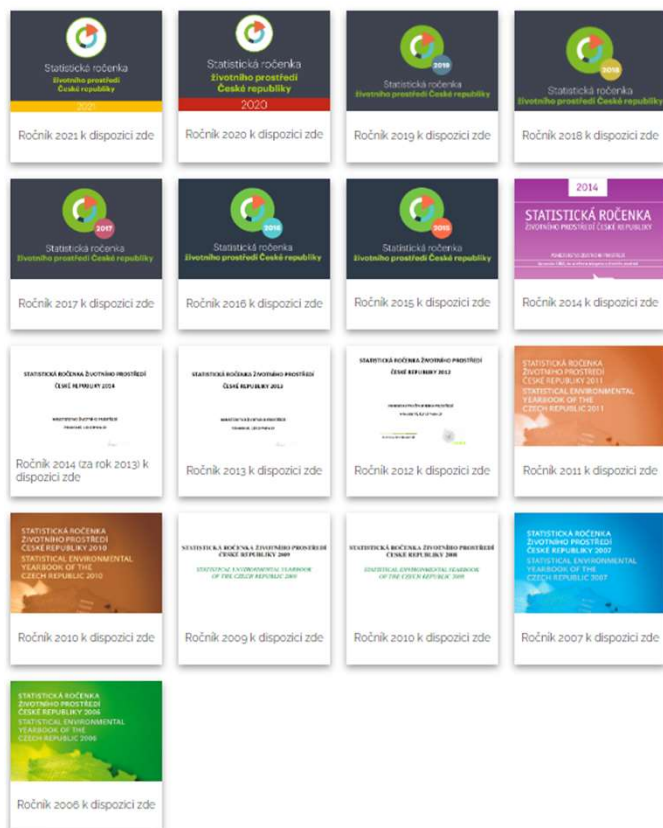
* Z důvodu rozdílných trendů časových řad, ze kterých vychází konstrukce indikátoru, je uvedeno hodnocení dílčích (elementárních) indikátorů.

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR

- Počínaje rokem 2014 každoročně zpracovávají na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- Koncept navazuje na Zprávu o životním prostředí ČR a pomocí indikátorů hodnotí jednotlivé složky a zátěže životního prostředí
- Představují významný podklad informací pro politické činitele, odborné pracovníky státní a veřejné správy, i pro širokou veřejnost na národní a regionální úrovni

Statistická ročenka životního prostředí ČR

- Každoročně zpracovávána v souladu se zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů a se směrnicí Rady EK č. 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003, o přístupu k informacím o životním prostředí
- Podává ucelený přehled dat o stavu životního prostředí v ČR a prezentuje konkrétní oficiální resortní a mimoresortní data o stavu složek životního prostředí a nástrojích, kterými lze řídit a ovlivňovat politiku ochrany životního prostředí

Poznámka: Počínaje vydáním Statistické ročenky životního prostředí za rok 2014 dochází k úpravě jejího datování za účelem sladění s datováním souběžně vydávaných Zpráv o životním prostředí ČR. Z tohoto důvodu je v názvu této publikace, stejně jako v předchozím roce, uveden rok 2014 tak, jako je tomu v případě názvu vydávané Zprávy o životním prostředí ČR 2014.

**Děkuji
za pozornost**

edita.koblizkova@cenia.cz

**Oddělení informační podpory
environmentálních politik**

Česká informační agentura životního prostředí

